

29.1.2026

OMA / 19 / v1
Julkinen / www

Basden, A. (2000). On the Multi-Aspectual Nature of Information Systems. Teoksessa J.-M. Heimonen & M. Ruohonen (Toim.), Pertti Järvinen 60 vuotta: Työtä tieteen hyväksi (ss. 49–60). Tampere: Tietojenkäsittelytieteiden laitos, Tampereen yliopisto.

Lähtökohtia

Rebernik & Mulej (2000) asiayhteydessä pohdin riittävää kokonaisvaltaisuutta. Henriques (2003) pohtii tieteiden jakoa aineeseen, elämään, mieleen ja kulttuuriin osana oman tieteenalansa yhtenäistämistä. Piha & Rantala (2015) pohtivat vain yhden tieteen mahdollisuutta.

Useamman näkökulman (tieteenala) hallinta on siis ollut ajatuksissa eri vaiheissa.

Basden (2000) (siis käsiteltävä teksti) on osa Pertti Järvisen 60-vuotispäivän juhlistamiseksi tehtyä juhlakirjaa. Mahdollisesti Basden (2000) suomentaminen voi palvella suomenkielistä lukijakuntaa.

Itse osallistuin Pertti Järvisen vetämään tietojärjestelmätieteen jatkotutkimusseminaariin ensimmäistä kertaa kesällä 2001. Basden (2000) toteaa järjestäneensä luentoja ennen juhlakirjaa (siis vuosi 2000). En siis itse ole osallistunut Basdenin vetämille luennoille.

Dooyeweerdin filosofia

Herman Dooyeweerd (1894-1977) pohti laajasti piilotettuja olettamuksia, jotka olivat neutraalien aiheiden joukossa: eli tiede, päättely ja kaikki teoreettinen ajattelu. Pääteoksessaan (New Critique of Theoretical Thought, 1955) hän ajatteli ensin kaivaa esiin piilotettuja olettamuksia, joten voidaan esittää piilotettujen olettamuksien alkukohta varhaisen ajan kreikkalaisesta ajattelusta, jolloin suuri osa länsimaisesta ajattelusta on näiden olettamuksien rajoittamaa. Kumottuaan yhden tarkastelukehikon Dooyeweerd otti vastaan haasteen uuden tarkastelukehikon kehittämiseksi.

Peruslähtökohdat

Dooyeweerd esittelee peruslähtökohdat, jotka ovat vaikuttaneet viimeiset 2 500 vuotta. Tähän liittyen voidaan todeta aikaiset kreikkalaiset, juutalainen kulttuuri, roomalais-katolisuus, renesanssi ja valistus.

Soveltaminen tietojärjestelmien tutkimukseen

Myös tietojärjestelmien tutkimuksessa on kiinnostusta maailmankuviin. Peruslähtökohta ei ole kuitenkaan maailmankuva; ne ovat pikemminkin maailmankuvien luoja ja maailmankuvien selittäjiä. Länsimainen ajattelu on vuoropuhelua kahden peruslähtökohdan välillä. Tällöin voidaan erotella ”kovat” ja ”pehmeät” maailmankuvat (tieteessä).

Tietojärjestelmien tutkimuksessa tämä voidaan nähdä siirtymänä positivistisesta tulkinnalliseen näkökulmaan. Luonnon ja vapauden huomiointi keskeinen peruslähtökohta, jolloin voidaan pohtia mm. determinismia ja vapaata tahtoa, aivoja suhteessa tietoisuuteen, ohjaaminen suhteessa vapauteen. Tietojärjestelmien tutkimuksessa positivistiset lähestymistavat voidaan nähdä luonnon perusteella sekä tulkinnalliset lähestymistavat voidaan nähdä vapauden perusteella.

Vaihtelevuus ja yhdentäminen

Erityispiirteet

29.1.2026

OMA / 19 / v1
Julkinen / www

Dooyeweerdin tarkastelukehikko voidaan jakaa seuraavasti:

- numerollinen erityispiirre: määrän käsittelyä
- tilallinen erityispiirre: jatkuvan laajentumisen käsittelyä
- voiman erityispiirre: jatkuvan liikkeen käsittelyä
- aineellinen erityispiirre: energian ja aineen käsittelyä
- elämän erityispiirre: elämän toimintojen käsittelyä
- tuntemisen erityispiirre: tuntemuksen ja vastineen käsittelyä
- analyyttinen erityispiirre: erottelun käsittelyä
- luomisen erityispiirre: luomisen voiman käsittelyä
- kielellinen erityispiirre: symbolisen viestinnän käsittelyä
- sosiaalinen erityispiirre: sosiaalisen vuorovaikutuksen käsittelyä
- taloudellinen erityispiirre: rajattujen resurssien käytön käsittelyä
- esteettinen erityispiirre: sopusoisuuden käsittelyä
- lainopillinen erityispiirre: omistuksen käsittelyä (oikeudet, velvollisuudet)
- eettinen erityispiirre: rakkauden antamisen käsittelyä
- uskomisen erityispiirre: uskon, vision ja sitoutumisen käsittelyä

Dooyeweerdin tarkastelukehikon mukaisesti katsoen voi todeta, että jokainen erityispiirre on toisistaan riippumaton, jolloin niitä ei voi johtaa toisistaan; hän kutsui tätä ”alueen hallinnaksi”.

Alueen hallinta itsessään voi johtaa hajaantumiseen. Dooyeweerdin mukaan jokainen erityispiirre on sidoksissa toisiinsa, jolloin niiden välille voidaan saada kokonaisuus ja sopusointuisuus.

Joitain seurauksia tietojärjestelmien käytölle

Eri erityispiirteet voivat selittää tietojärjestelmän epäonnistumista, jolloin voidaan arvioida muutakin kuin tekniikkaa; tällöin tietojärjestelmän käyttö voi olla hyödyllistä tai haitallista jostain näkökulmasta.

Erityispiirteiden osalta voidaan tarkastella Lontoon ambulanssijärjestelmää (London Ambulance System)-

- Kielellinen erityispiirre: järjestelmä välitti viestejä käyttäjille (hätäsoitot ambulansseja varten). Aikaisemmat viestit saattoivat kuitenkin hävitä ennen viestien käsittelyä, jolloin ei voitu palata takaisin. Tämän vuoksi jotkut viestit eivät koskaan saapunut ambulanssiin saakka.
- Tilallinen erityispiirre ja liikkeen erityispiirre: järjestelmä valitsi ambulansseille kohteet. Eli ambulanssit saattoivat tulla myöhässä korostaen kielellisiä ongelmia.
- Taloudellinen erityispiirre: järjestelmän kehittämisen työryhmä perustui alhaisimpaan tarjoukseen. Työryhmällä ei kuitenkaan ollut kokemusta vastaavista hankkeista. Taloudellinen erityispiirre tarkoittaisi eri resurssien taidokasta ohjaamista. Tämän vuoksi edellä olevat ongelmat tulivat esiin.
- Uskomisen erityispiirre: tässä tapauksessa sitoutuminen piilotettuihin asialistoihin. Ylimmällä johdolla oli piilotettuna asialistana ammattiyhdistysten vallan rajoittaminen, jolloin tehtiin vääriä päätöksiä suunnittelutyöryhmän valinnassa.

Joitain seurauksia tietojärjestelmien suunnittelulle

On siis mahdollista tehdä erityispiirteiden arviointia olemassa olevien (tieto)järjestelmien kehittämisen menetelmän lisäksi.

29.1.2026

OMA / 19 / v1
Julkinen / www**Toiminta**

Ihmisen käyttäytyminen on monimutkaista erityispiirteiden yhteensovittamista, jolloin toiminta voidaan esittää viittaamalla kaikkiin erityispiirteisiin. Tämä eroaa vain yhden näkökulman käyttämisestä, jolloin yksi näkökulma pyrkii esittämään kaiken muun.

Jokin kokonaisuus voi toimia eri erityispiirteiden toimijana tai kohteena. Vaikka kaikki kokonaisuudet voivat toimia eri erityispiirteiden kohteena, niin vain ihmiset voivat toimia kaikkien erityispiirteiden toimijana.

Lainalaisuudet: determinismi ja määräävyys

Jokaisella erityispiirteellä on oma joukko lainalaisuuksia, jolloin eri kokonaisuudet antavat vastineita. Määräävät lainalaisuudet nähdään usein rajoitteina, mutta Dooyeweerdin esittämät lainalaisuudet tarkoittavat merkityksellistä toimintaa. Voimme tietysti tehdä vastoin eri lainalaisuuksien määräävyyttä, mutta lainalaisuudet ovat voimassa, joten toiminta lainalaisuuksia vastaan ei tapahdu ilman seurauksia.

Ihmisten tekemät tulkinnat ovat tärkeitä, mutta eivät ennalta määrättyjä: kun teemme tulkintoja, niin käytämme erityisesti kielellisiä ja analyyttisiä erityispiirteitä. Pitää kuitenkin huomioida kaksi eroa tavalliseen tulkinnalliseen linjaan. Ihmisten tulkinta, vaikka ei ennalta määrätty, ohjautuu kuitenkin muilla erityispiirteiden laeilla sekä ei ole erityisasemassa muiden neljäntoista erityispiirteen suhteen.

Seurauksia tietojärjestelmien näkökulmiin

Dooyeweerdin tarkastelukehikko erityispiirteistä mahdollistaa ylittämään vain osiin perustuvan tarkastelun, jolloin voidaan ylittää tämä rajoite. Toisaalta tulkinnallisuus voidaan nähdä vain ihmisten tulkintana (kielellinen erityispiirre). Vaikka tulkinnallisuus näköjään sietää erilaisuutta, niin se ei kuitenkaan tarjoa yhdenmukaisuutta. Dooyeweerdin tarkastelukehikko mahdollistaa moninaisten näkökulmien mahdollisuudet.

Tiede, teoria ja käytäntö

Monet, erityisesti positivistit, olettavat tieteellisen tietämyksen ja teorian olevan jotenkin ylivoimaisia suhteessa arkipäiväiseen tietoon ja käytäntöön. Dooyeweerd mahdollistaa kuitenkin arkipäiväisen tiedon ja käytännön arvioinnin.

Clouser viitataan tässä kohtaa. Clouser selittää asian yleispätevyytenä. Arkisen ajattelun ja käytännön suhteen käytämme kaikkia erityispiirteitä enemmän tai vähemmän yhdennetyllä tavalla. Tällöin tietämys sisältää useita erityispiirteitä ja on usein hiljaista tietoa. On kuitenkin mahdollista tehdä yleispäteviä päätelmiä tekemällä erotteluja kahdella tavalla. Alemmalla yleistämisen tasolla johonkin ominaisuuteen yhdessä erityispiirteessä, mutta myös muissa erityispiirteissä. Ylemmällä yleistämisen tasolla erottelemme erityispiirteet toisistaan, jolloin yritämme tutkia erityispiirrettä muista irrallaan. Tiede on erityispiirteen erottelua.

Jokainen erityispiirre määrittelee eri alueen tieteessä. Dooyeweerdin vallankumouksellinen ajatus on, että jokaisella erityispiirteellä, eli jokaisella tieteellä/tieteenalalla, on oma erityinen epistemologia, jolloin voimme tietää eri tavoilla sekä eri tutkimusmenetelmien avulla. Jokainen tiede/tieteenala eroaa toisistaan.

Tieteellinen teoria on tietämystä erityispiirteen laeista, jotka voidaan havaita ja erotella. Teoria itsessään ei ole laki, mutta se on tulosta ihmisten toiminnasta erityisesti analyyttisessä erityispiirteessä. Eli teoriolla

29.1.2026

OMA / 19 / v1
Julkinen / www

on aina mahdollisuuksia virheisiin, tulkinnalle, muutokselle, kehittymiselle ja ajoittaiselle epäjärjestykselle. Dooyeweerd arvosteli filosofista realismia vääränlaisesta teorian ja lain sekoittamisesta.

Tästä päästään teorian ja käytännön suhteeseen. Käytäntö tarkoittaa jokapäiväistä tietämystä, joka kietoutuu eri tavoin eri erityispiirteisiin. Jokapäiväinen ajattelu voi kuitenkin huomioida teorian ja teorian järjellisen soveltamisen. Teoreettinen ajattelu voi olla tarkkaa, mutta sillä voi olla huomattavia puutteita perustuen analyttiseen toimintaan ja erottelun prosesseissa. Ero näiden välillä voidaan todeta ”tietämyksenä” ja ”viisautena”.

Dooyeweerd pitäisi jokapäiväistä ajattelua parempana kuin teoreettinen ajattelu. Toisaalta hän toteaisi, että jokapäiväinen ajattelu ja intuitio voivat olla vajavaisia. Jokapäiväinen ajattelu puutteineen voi kuitenkin olla vaarallisempaa kuin teoria.

Seurauksia tietojärjestelmien kehittämiseksi

Teknologia nähdään monesti teorian soveltamisena, jotta voidaan rakentaa artefakteja, jolloin suunnittelijan tärkein tehtävä on ”innovoida”. Artefaktin hyödyn saaminen oletetaan käyttäjän tehtäväksi. On siis jännite kehittämisen ja käytön välillä.

Mainittu jännite voidaan havainnoida Dooyeweerdin huomioilla teoriasta ja käytännöstä. Tieteen perusteet ja erityispiirteiden erottelu on rajoittunut vain erityispiirteiden rajoihin. Ääripäässä voidaan todeta teknologiakeskeinen kehittäminen, jolloin luova erityispiirre on nostettu muiden erityispiirteiden yli. Toisaalta voidaan huomioida muita erityispiirteitä riippuen teknologiasta, eli kielellinen, analyttinen ja määrällinen erityispiirre informaatioteknologiaan. Tällöin moni erityispiirre jää huomiotta.

Koko tietojärjestelmä, artefakti ja kaikki sidosryhmät pitäisi huomioida eri erityispiirteissä. Tämän vuoksi kehittäjien pitäisi huomioida erityisesti huomiotta jääneet erityispiirteet tai artefakti pitää suunnitella huomioimaan huomiotta jääneet erityispiirteet.

Johtopäätös

Whitehead huomioi, että länsimainen ajattelu perustuu Platon tekemiin ennakko-oletuksiin. Tässä tekstissä esitettiin kuitenkin erilainen näkökulma. Dooyeweerdin perusteella voimme todeta perustavat rajoitukset ja ristiriitaisuudet kreikkalaisuuteen perustuvassa ajattelussa. Dooyeweerdin perusteella pitää todeta viisitoista erityispiirrettä, jolloin voimme nousta ”kovan” ja ”pehmeän” lähestymistavan yli tietojärjestelmien kehittämisen suhteen.

OMA ARVIO

Erilaiset ajattelun perusteet ovat hyvin syvällä ihmisten mielessä, jolloin ajattelun perusteluiden perustelu voi olla hyvinkin hajanaista eikä siis järjestelmällistä. Dooyeweerdin perusteella voi todeta viisitoista erityispiirrettä, joita voitaisiin käyttää sekä käytännön että tieteen puolella.

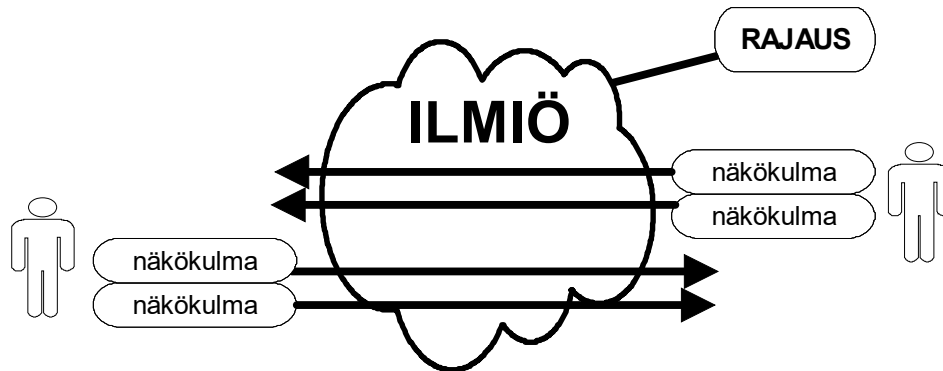
Länsimainen ajattelu on tietysti vain yksi näkökulmien kokoelma, vaikka monesti me länsimaiset emme osaa erotella sen kummemmin länsimaista ajattelua. Muiden ajattelun lajien ymmärtämisessä Dooyeweerdin viisitoista erityispiirrettä voitaisiin huomioida asianmukaisesti.

Bogen & Woodward (1988), Schwarz & Stensaker (2014, 2016) sekä Van de Ven (2016) käsiteltiin huhtikuussa 2017 Seinäjoen ryhmässä Arto Lanamäen johdolla. Lyhyesti todeten voisimme tehdä ilmiöön perustuvaa tutkimusta.

29.1.2026

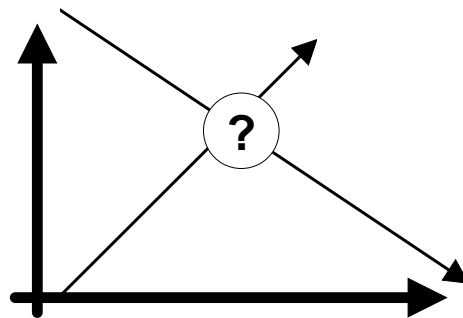
OMA / 19 / v1
Julkinen / www

Itse totesin, että erilaiset ilmiöt voidaan rajata eri tavoilla, jolloin saman ilmiön suhteen voidaan käyttää useampia näkökulmia. Huhtikuun 2017 pohdinnat ilmiöstä ovat edelleen ajankohtaisia. Tämän perusteella olen esittänyt seuraavan kuvan.

Dooyeweerdin perusteella(kin) pitää todeta yleisemmän tiedon (yleistieto) ja erikoistiedon suhde. Oman arvion mukaan tarvitsemme tietyn määrän yleistietoa, jotta maailman eri asiat toimisivat jollain järjellisellä tavalla. Toisaalta erikoistieto voi olla hyvinkin syvällistä jonkin asian selvittämistä hyvin laajasti.

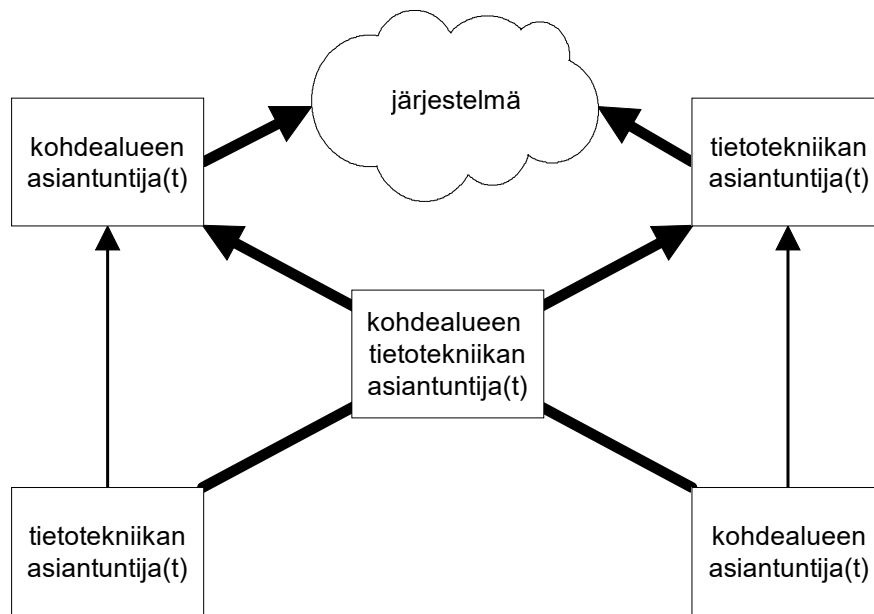
YLEISTIETO

ERIKOISTIETO

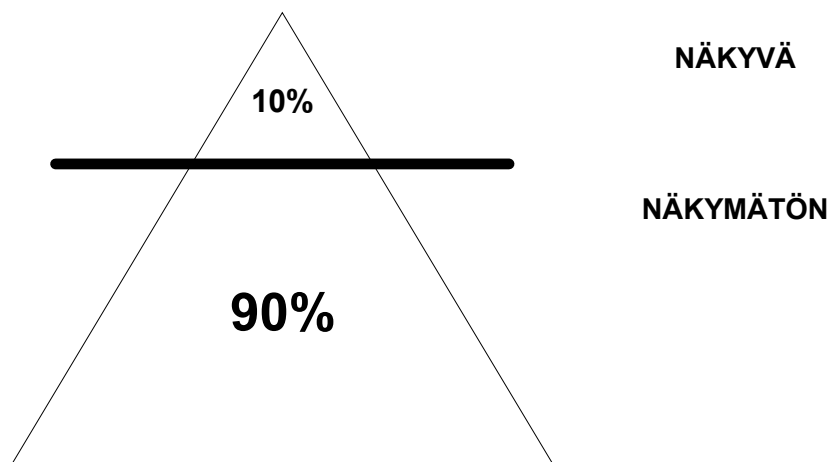
Toisaalta pitää todeta jonkin kohdealueen osaaminen suhteessa tietotekniikan asiantuntemukseen. Oman arvion mukaan jonkin tietyn kohdealueen osaaminen voi vaatia hyvinkin paljon opettelua ja oppimista. Oman arvion tietotekniikan asiantuntijoista ei välttämättä tule kohdealueen osaajia. Itse olen ehdottanut, että kohdealueen asiantuntijoille pitäisi järjestää sen verran tietotekniikkaa, jotta kohdealueen asiantuntijat voisivat johtaa tietoteknisen järjestelmän kehittämistä yhdessä tietotekniikan asiantuntijoiden kanssa. Tietysti pitää todeta, että kohdealueen tietotekniikan hyvä osaaminen on yksi iso haaste.

29.1.2026

OMA / 19 / v1
Julkinen / www

222
223
224
225
226
227

Dooyeweerdin perusteella(kin) pitää todeta eri näkökulmiin liittyvät näkyvät osat ja näkymättömät osat. Monesti emme ymmärrä täysin oikein eri näkökulmien näkyviä osia ja näkymättömiä osia. Erilaiset näkymättömät osat aiheuttavat paljon ongelmia erilaisten tietojärjestelmien kehittämisen asiayhteyksissä.

228
229

Aikaisemmin näkökulman huomioimista erilaisissa tutkimuksissa. Tarkasti ottaen olen todennut, että valittu näkökulma vaikuttaa hyvin paljon. Dooyeweerdin perusteella pitää todeta, että näkökulmia voi olla useampia näkökulmien luokituksen mukaisesti.

233

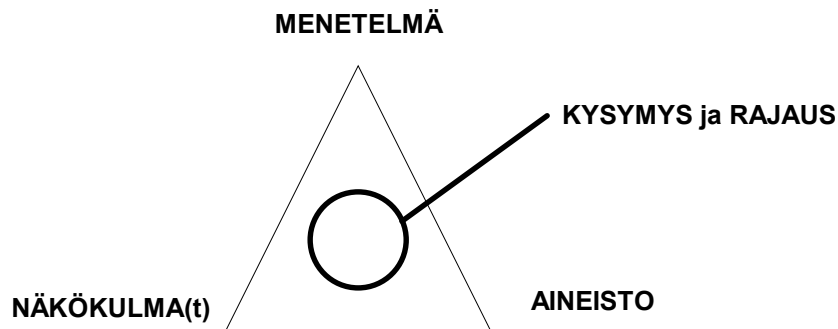
Tämän vuoksi korjasin seuraavaan kuvaan näkökulmat; eli NÄKÖKULMA → NÄKÖKULMA(t).

234
235

Itse olen kyllä puhunut ja kirjoittanut useamman näkökulman hallinnan tarpeellisuudesta, mutta aiemmin en ole käyttänyt Dooyeweerdin teoksien perusteella esitettyä näkökulmien luokitusta.

236
237
238

29.1.2026

OMA / 19 / v1
Julkinen / www

Eli omat näkökulmat voisi (pitäisi?) perustella jokaisen tutkimuksen asiayhteydessä.

Näkökulmien erilaisuus tulee hyvin esiin tietojärjestelmien asiayhteyksissä, koska tietojärjestelmiin voidaan ottaa hyvin erilaisia näkökulmia. Vuosien mittaan tietojärjestelmätieteen jatkokoulutusseminaarissa on käyty läpi erilaisia esityksiä, jotka perustuvat hyvin erilaisiin näkökulmiin.

Edellä mainitun perusteella pitää todeta, että Dooyeweerdin esittämä luokitus (myös Basdenin esityksen perusteella) voisi olla hyödyllinen erilaisissa asiayhteyksissä.

Bogen, J., & Woodward, J. (1988). Saving the Phenomena. *The Philosophical Review*, 97(3), 303–352. doi: 10.2307/2185445

Henriques, G. R. (2003). The tree of knowledge system and the theoretical unification of psychology. *Review of General Psychology*, 7(2), 150–182. doi:10.1037/1089-2680.7.2.150

Piha, S., & Rantala, M. J. (2015). Todellisuuden tutkimiseen tarvitaan vain yhtä tiedettä. *Tieteessä tapahtuu*, 33(3), 45–48.

Rebernik, M., & Mulej, M. (2000). Requisite holism, isolating mechanisms and entrepreneurship. *Kybernetes*, 29(9/10), 1126–1140. doi:10.1108/03684920010342198

Schwarz, G., & Stensaker, I. (2014). Time to Take Off the Theoretical Straightjacket and (Re-)Introduce Phenomenon-Driven Research. *The Journal of Applied Behavioral Science*, 50(4), 478–501. doi:10.1177/0021886314549919

Schwarz, G. M., & Stensaker, I. G. (2016). Showcasing phenomenon-driven research on organizational change. *Journal of Change Management*, 16(4), 245–264. doi:10.1080/14697017.2016.1230931

Van de Ven, A. H. (2016). Grounding the research phenomenon. *Journal of Change Management*, 16(4), 265–270. doi:10.1080/14697017.2016.1230336

29.1.2026

OMA / 19 / v1
Julkinen / www

274

275 **Liite 1: Lisenssi**276 **Nimeä-Epäkaupallinen-Ei muutoksia 4.0 Kansainvälinen**

277

278 Avoimesti lisensoitu teos

279

280 Tämä teos on lisensoitu Nimeä-Epäkaupallinen-Ei muutoksia 4.0 Kansainvälinen -lisenssillä. Teoksen
281 uudelleen käytön yhteydessä pitää mainita kirjoittaja. Valittu lisenssi tarkoittaa, että teoksen sisältö on
282 vapaasti käytettävissä, kunhan alkuperäislähteeseen viitataan.

283

284 Lisenssin kansantajuinen esitys on seuraavalla www-sivulla:

285

286 <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.fi>

287

288

289

290 NIMI:

291 Teoksen tekijä on ilmoitettava siten kuin tekijä tai teoksen lisensoija on sen määrännyt (mutta ei siten että
292 ilmoitus viittaisi lisenssinantajan tukevan lisenssinsaaajaa tai teoksen käyttötapaa).

293

294 Ei muutettuja teoksia

295 Teosta ei saa muuttaa, muunnella tai käyttää toisen teoksen pohjana.

296

297 Epäkaupallinen

298 Lisenssi ei salli teoksen käyttöä ansiotarkoituksessa.

299

300 Lisenssin perusteellinen juridinen esitys on seuraavalla www-sivulla:

301

302 <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/legalcode.fi>

303

304 [jatkuu seuraavalla sivulla]

305

29.1.2026

OMA / 19 / v1
Julkinen / www

306

307 Liite 2: Vastuulausekkeita

308

309 Yksittäisen ihmisen yksittäistä tulkintaa yksittäisistä asioista / aiheista

310

311 Tämä teos on yksittäisen ihmisen tulkintaa eri asioista / aiheista, eikä edusta minkään (rekisteröidyn tai
312 rekisteröimättömän) yhteisön virallista tai epävirallista kantaa. Tässä teoksessa mainitut mielipiteet eivät
313 ole (lainopillisia) neuvoja, ja lukijoita kehoitetaan itse perehtymään huolellisesti tässä teoksessa
314 mainittuihin asioihin / aiheisiin.

315

316 Tämä teos ei kata tulevaisuuden kehittymistä, jolloin tässä teoksessa mainitut ennustukset voivat
317 osoittautua vääräksi. Vastaavalla tavalla tämä teos ei kata menneisyyden tulkintaa, jolloin tässä teoksessa
318 tehdyt arviot menneisyydestä voivat osoittautua vääräksi.

319

320 Poliittisia vastuulausekkeita

321

322 Tämä teos käsittelee useita poliittisia mielipiteitä erilaisista asioista / aiheista. Nämä mielipiteet eivät
323 kuitenkaan ole virallisia neuvoja poliittisen päätöksen perustaksi. Teoksen lukijoita kehoitetaan lukemaan
324 kukin mielipide yksittäisen henkilön ajatuksena, koska esitetyt mielipiteet eivät ole minkään yksittäisen
325 puolueen (rekisteröity tai rekisteröimätön) virallisia mielipiteitä. Lisäksi esitetyt poliittiset mielipiteet
326 eivät edusta minkään puoleen (rekisteröity tai rekisteröimätön) jäsenjärjestön (rekisteröity tai
327 rekisteröimätön) virallista kannanottoa.

328

329 Teoksessa esitetyt poliittiset mielipiteet eivät kata Suomen, Euroopan tai maailmanlaajuisen politiikan
330 menneisyyttä tai tulevaisuutta, ja ovat vain yksittäisen henkilön yksittäisiä mielipiteitä.

331

332 Teoksessa esitetyt poliittiset mielipiteet eivät ole tarkoitettu virallisen tai epävirallisen ehdokkuuden
333 tukemiseksi missään vaalissa millään tasolla, eli teoksessa esitetyt poliittiset mielipiteet eivät ole
334 virallisiin vaaleihin valmistautuvan virallisen tai epävirallisen ehdokkaan mielipiteitä. Mahdollisissa
335 virallisissa vaaleissa (teoksen julkaisun jälkeen) virallisena ehdokkaana esitetyt poliittiset mielipiteet ovat
336 oma kokonaisuutensa, ja virallisissa vaaleissa (teoksen julkaisun jälkeen) virallisen ehdokkaan julkiset
337 mielipiteet ovat tämän teoksen ulkopuolella, ja tämä teos ei ennakoit tulevia mahdollisia poliittisia
338 mielipiteitä virallisissa vaaleissa (teoksen julkaisun jälkeen).

339

340 Viitattujen www-sivujen sisältö

341

342 Tässä teoksessa viitataan erilaisiin www-sivuihin. Viitattujen www-sivujen laillinen sisältö on tarkistettu
343 tämän teoksen julkaisuhetkellä, mutta monen viitatus www-sivu sisältö tulee mahdollisesti muuttumaan
344 tämän teoksen julkaisun jälkeen. Kaikki muutokset viitatuilla www-sivuilla ovat viitattujen www-sivujen
345 omistajien / ylläpitäjien vastuulla. Kaikki uusi laillinen ja/tai laiton sisältö viitatuilla www-sivuilla ei ole
346 tämän teoksen kirjoittajan vastuulla, ja tämän teoksen lukijoita kehoitetaan huolellisesti välttämään www-
347 sivuilta ladattavien laittomien sisältöjen käyttöä.

348

349 Kaupallinen sisältö / Yleishyödyllisyys

350

351 Tämä teos ei sisällä kaupallista sisältöä, eikä tätä teosta ole tarkoitettu kaupalliseksi sisällöksi, ja käytetyn
352 lisenssin mukaisesti tämä teos on tarkoitettu ei-kaupalliseksi sisällöksi. Tämä teos ei sisällä kaupallisen
353 yhteisön (rekisteröity tai rekisteröimätön) liike- tai ammattisalaisuuksia.